

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Difs.

695.

12

Dip. 675 (12)

QUÆSTIONES
THEOLOGICÆ

AD
MENTEM DOCTORIS SUBTILIS
JOANN. DUNS SCOTI,

DE
STATU NATURÆ IN-
NOCENTIS, ET STATU NA-
TURÆ LAPSÆ.

In Conventu Monacensi
FF. Minorum S. P. Francisci, Refor-
mat. Prov. Bav. S. Antonij de Padua:
sub Capitulo Provinciali publicæ Di-
sputationi expositæ.

P R Æ S I D E

P. F. SOPHONIA RIEGER,
Ejusdem Ordinis, in Studio Generali
præfati Conventus SS. Theologiæ
Lectore actuali.

DEFENDENTIBUS

P. P. F. F. } (CONSTANTINO HAGERER ;
&
(SABINIANO FRITSCH, Præfat.
Ord. SS. Theologiæ studiosis.

Ad diem 10. Mensis Maij horis pomeridianis
Anno 1708.

Cum Facultate Superiorum.

Monachij, Typis MATHIÆ RIEDL,

Dip. 695 (12)

QUÆSTIONES
THEOLOGICÆ

AD
MENTEM DOCTORIS SUBTILIS
JOANN. DUNS SCOTI,

DE
**STATU NATURÆ IN-
NOCENTIS, ET STATU NA-
TURÆ LAPSÆ.**

In Conventu Monacensi
FF. Minorum S. P. Francisci, Refor-
mat. Prov. Bav. S. Antonij de Padua
sub Capitulo Provinciali publicæ Di-
sputationi expositæ.

P R Æ S I D E

P. F. SOPHONIA RIEGER,
Ejusdem Ordinis, in Studio Generali
præfati Conventus SS. Theologiæ
Lectore actuali.

DEFENDENTIBUS

**P. P. F. F. } (CONSTANTINO HAGERER, &
(SABINIANO FRITSCH, Præfat.
Ord. SS. Theologiæ studiosis.**

Ad diem 10. Mensis Maij horis pomeridianis
Anno 1708.

Cum Facultate Superiorum.

Monachij, Typis **MATHIÆ RIEDL,**

VIRO JUSTISSIMO, INTEGERRIMO,

S. JOSEPHO,

JESU CHRISTI NUTRITIO
PRÆLECTO,

B. VIRGINIS SINE LABE
CONCEPTÆ SPONSO
CÆLITUS VOCATO,

Utriusque Custodi Supernè desti-
nato,

ERegia Davidis Stirpe Clarissimo,
Ac fuorum in terris Clientum Patrono
singularissimo, &c.

HASCE THESESES,

In aeternam beneficiorum memoriam,

In debita gratitudinis contestationem,

*In piissimi affectus, observantia, & honoris
argumentum,*

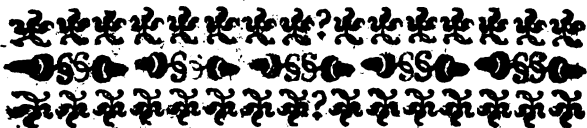
In gratiosa protectionis perrennitatem,

Humillimè dicant & consecrant,
Devotissimi Clientes

F. F. Minores Reformatæ
Provinciæ Bavariz,

Bayerische
Landbibliothek
München

PRÆFATIO.

Uinplex communiter distinguitur status naturæ humanæ, nempe status naturæ puræ, naturæ innocentis, naturæ lapsæ, naturæ reparatæ, & naturæ beatificæ. *Status natura pura* dicitur, in quo homo possidet omnimodam suam perfectionem naturalem, caret tamen omni dono supernaturali ad finem supernaturalem conducente, peccato quoque originali, adeò, ut nec per gratiam ad altiorum ordinem promoveatur, nec per peccatum originale deprimatur, sed sibi, & viribus ac dotibus suis naturalibus plenè relinquitur. *Status natura innocentis est*, in quo homo fuit primùm à Deo conditus, & præter naturalem perfectionem à Deo accepit justitiam originalem, aliâque plura beneficia tam ad corpus, quàm ad ani-

Prefatio.

mamſpectantia. *Status naturæ lapſæ eſt*, in quo humanum genus, poſtquam in Adamo excidit ab Innocentia, ſpoliatum fuit omnibus donis gratuitis, & infectum peccato originali, multisque cumulatam miſerijs. *Status naturæ reparatæ* vocatur talis per gratiam & merita Chriſti, qui eſt Reparator, Mediator, Medicus, Salvator, & Redemptor noſter. *Status denique naturæ beatificæ* eſt, in quo omnia hominis deſideria pleniffimè ſatiantur, ſeu eſt ſtatus æternæ felicitatis.

Ex his duos ſolùm elegi, ſtatum ſcilicet naturæ innocentis, & ſtatum naturæ lapſæ: Primum quidem, quia ejuſdem ſaltè meminiffe juvat; Secundum verò, quia præcellentem hominis dotem, nempe libertatem demonſtrat, eúmque revolvere ac lugere prodeſſe poteſt: de his proin in compendio agendum, additis pro ampliori diſputandì materiâ Parergis ex quatuor libris Sententiarum.

CAPUT I.
DE STATU NATURÆ
INNOCENTIS.

DELLS creavit de terra hominem, & secundum imaginem suam fecit illum &c. Et secundum se vestivit illum virtute. Eccli. 17. creavit nempe eum quoad omnem corporis integritatem perfectissimum, infudit animam nobilissimā eū perfectissimis potentijs, & vestivit eum virtute, plurimis scilicet dotibus, ac corporis, animæque ornamentis, propter quæ præparavit ei paradisum plurimis deliciis dulcē, tanquam locum tanto hospite, tamque ornato dignum, quem proinde unacū alijs naturæ innocentis dotibus &c. in præfenti breviter considerabimus.

QUÆSTIO I.

*Quis & qualis fuerit locus seu domicili-
um primorum Parentum in statu
Innocentia?*

PLura sunt in hac quæstione edicenda & resolvenda. I. an primi Parentes producti sint in vel extra paradysum? II. Quid sit paradysus? III. Qualis fuerit ejusdem situs, an sublimis vel depressus? IV. In quâ mundi parte fuerit positus? V. Quæ fuerit ejusdem magnitudo? & VI. demum, an paradysus etiamnum extet?

Resp. I. Adamus extra paradysum, Eva verò intra paradysum fuit condita. Ita communiter SS. PP. & Expositores, ac Scholastici. *Prob. 1. pars I. ex illo Gen. 2. ubi dicitur: In quo posuit hominem, quem formaverat, ubi per ly quem formaverat, significatur, prius hominem fuisse formatum, & postea in paradiso positum: ergo &c. II. ex eodem cap. ubi habetur: Tulit ergo Dominus Deus hominem, & posuit eum in paradiso voluptatis, ut operaretur, & custodiret illum, ubi verbum, tulit hominem, aperte suppo-*

supponit jam fuisse hominem, qui ferri localiter posset: ergo &c. Ratio autē primaria hujus facti fuit libera Dei voluntas, cujus voluntatis congruentia aperietur inferiùs. *Prob. etiam 2. pars, quia cit. cap. 2. Gen.* Adam dicitur statim post suam creationem fuisse positus in paradiso, & ibi adducta ad eum animalia, & postea Deum soporem ei immisisse, & ibi ex costa ejus formatam esse Evam: ergo cùm hæc contigerint in paradiso, sequitur, Evam à Deo esse conditam in paradiso. Congruentia hujus patebit ex dicendis.

Dices 1. contra 1. part: Angeli sunt creati in cælo empyreo: ergo etiam Adamus in paradiso. *R. N. C.* quia homo secundum naturam suam corruptibilis in paradiso ex supernaturali dono conservandus erat; ut ergo hoc agnosceret, extra paradysum creatus, in illo postea positus est: Angeli autem sunt secundum naturam suam incorruptibiles.

Dices 2. contra 2. part. 1. non videtur congruū, quòd fœmina fuerit producta in loco nobiliori, quàm vir: ergo &c.

A. Cap. I. Quæst. I. quis & qualis fuerit locus seu domic.

II. Eva in illo loco creata est, in quo Deus adduxit animalia ad Adam, ut eis nomina imponeret, sed locus ille non fuit paradisi; quia non conveniebat dignitati illius loci, bruta animalia ibi habitare: ergo &c. *III.* Præceptum illud, *de ligno scientiæ boni & mali ne comedas*, datum est Adæ statim ac translatus est in paradysum, sed simul etiam impositum est Evæ, ut ex ipsius verbis constat, *præcepit nobis Deus*: ergo illa simul translata est; ac proinde jam erat producta.

R. ad r. N. A. quia alia fuit ratio mulieris, cui licet secundum naturam locus paradisi non deberetur, cum tamen ab initio obtinuit, ob dignitatem Adami, velut principii, ex quo jam in paradysum translato, fuit formata: dein prius allata ratio de Adamo, non amplius urgebat pro Eva; nam ex creatione Adami suæ naturæ conditionem facile cognoscere poterat. *Ad Q.* *N. min:* quia congruum videbatur etiam ibi habitare animalia, ut homo eorum aspectu & cognitione recrearetur, & occasionem sumeret glorificandi Creatorem: unde

de S. Damascenus, quando dicit, quòd in paradiso nullum animal rationis expers versabatur, intelligi potest, homine invito, vel quòd nullum ibi erat, quod homini non obediret, ac si non esset rationis expers. *Ad 3. min.* D. praeceptum illud est etiam impositum Evæ mediatè C. immediatè N. hoc autem sufficit, ut praeceptum illud dicatur datum ambobus.

Resp. II. Paradisus fuit locus particularis, corporeus, terrestris, veris ac realibus plantis & arboribus consitus & plenus, ac vero fonte, fluminibusque irriguus. Ita in re communior. Dicitur 1. *locus particularis*, quia paradisus non fuit universæ terræ ambitus (ut aliqui putabant) sed certus ac determinatus terræ locus; aliàs non bene diceretur, quòd Deus prius formaverit hominem de terra, & postea illum transtulerit in paradysum. Dicitur 2. *corporeus terrestris*; quia non erat locus spiritualis & mysticus, ut docet communis contra Origenem. Dicitur 3. *veris ac realibus plantis & arboribus consitus & plenus*; Inter præcipuas autem arborum species,

6 Cap. I. Quest. I. quis & qualis fuerit locus seu domici-
fuerunt arbor scientiæ boni & mali, ac ar-
bor vitæ : Secunda ideò dicebatur *lignum*
vite, quia ejus fructus assumptus in
edulium habuit miram vim vivificam, seu
ad vitam hominis conservandam & pro-
pagandam ; prima verò dicebatur *lignum*
scientiæ boni & mali, per anticipationem
ex præviso eventu futuro, quia licet Adã
speculativè antè sciret bonum & malum,
attamen comedens ex vetito fructu, pra-
cticè & experimentaliter cognovit, quan-
tum bonum peccando amiserit, & in quæ
mala exinde fuerit prolapsus : cujusnam
autem fuerit speciei, variant Doctores ;
quidam enim putant, fuisse vitem, alij fi-
cum, alij probabiliùs malum, juxta illud
Cant. 8. *sub arbore malo fuscitavi te, ibi cor-*
rumpita est mater tua, ibi violata est genitrix
sua. Dicitur tandem, ac vero fonte, flu-
minibusque irrigatis ; quia fluvius egredie-
batur de loco voluptatis ad irrigandum para-
disum, qui inde dividitur in quatuor capita.
Gen. 2.

Fuit itaque paradisus locus volupta-
tis, salubri astrorum influxu, aëris tempe-
ric,

riæ, aquarum irrigantium, & speculi instar, hujus amœnissimi loci speciem gratissimam, inuentibus referentium copiâ, terræ fecunditate maximâ, plantarum, arborum nunquam suis frontibus totaliter nudatarum, florum suavissimorum, fructuum dulcissimorum, & pretiosissimorum aromatum abundantia, deliciarumque omnium congerie excultissimus: & in hoc positus est homo, ut operaretur & custodiret illum, non corporaliter, vel saltem laboriosè agriculturam exercendo, sed spiritualiter, scilicet Deum colendo, super omnia diligendo, crebrò ipsi gratias agendo, & imposita præcepta implendo, ut ita se ipsum in paradiso custodiret, ne eijci mereretur.

Resp. III. Paradisus non fuit situatus in planitie, nec in loco ita excelso, quòd secundam aëris regionem excederet. Ita Frassen hîc tr. 3. disp. 2. art. 1. q. 2. n. 3. & alij. *Prob. 1. pars 1.* quia cum paradisus secundum SS. PP. & dicta antecedenter fuerit locus saluberrimus, debuit etiam esse liber ab immodicis ventis, & terræ vaporibus.

§ Cap. I. Quæst. I. quis & qualis fuerit locus seu domici-
ribus, sed hoc non foret, si in planicie ja-
ceret: ergo &c. H. Quia nisi paradifus at-
tior staret, quàm nostra terra à nobis de fa-
cto inhabitata, quatuor illa flumina, quæ
ex illo dicuntur egredi, non possent
commodè totam terram irrigare, nec per
tam varias, latèque diffusas orbis regiones
discurrere: ergo &c. Prob. etiam 2. pars: quia
locus aded sublimis nec salubris est, nec
hominum habitationi accomodatus, ob ni-
miã ficcitatẽ, ardorem continuũ, continuã
agitationem, ex vicinia elementi ignis, &
raptu cœlorum, ob venti suaviter flantis
& refrigerantis absentiam, & huiusmodi:
ergo &c.

Dices contra 2. part. tanta debuit esse
paradisi sublimitas, ut ad eum pertingere
non potuerit diluvij inundatio: ergo &c.
R. conformitèr Scoto 2. dist. 17. q. 2. quod
sicut diluvium generale non naturali rerum
occurfu, sed miraculo divinitus accidit;
ita quoque miraculo factum est, ut paradi-
sus à diluvij exitio fervaretur.

Resp. IV. probabiliùs paradifus ter-
restris in confinibus Mesopotamiæ & Ara-
bia

primorum parentum in statu Innocentia? 9

bi Orientalis, non procul à Chaldaea & Syria Damascena confitus fuit. Ita com̄unior inter Recentiores. *Prob. I.* ex Scriptura S. ubi vulgata nostra habet: *plantaverat autem Deus paradysum voluptatis*, hebraica dicit: *plantaverat Deus paradysum in Eden*; sed *Eden*. in Syria vel Mesopotamiae confinibus fuisse ex eadem Scriptura S. colligitur 4. Reg. 19. ergo &c. **II.** Mesopotamia est Regio, quae omnes alias terrae plagas fructuum suavitate, omnisque generis delicias, varijs etiam naturae dotibus antecellere videtur, ut refert Strabo & Curtius lib. 5. &c. ergo verifimilius est, in hac Regione potissimum esse paradysum constitutum. **III.** paradysus non adeò longè distitus videtur à Judaea, à qua & Mesopotamia non adeò distita est; nam dicunt PP. Adamum paradiso ejectum peragratis aliquot locis venisse in Judaeam, ibiq; mortuum, ac sepultum in monte, qui à posteris, quòd ibi caput primi hominis jaceret, Calvariae mons fuit appellatus, in quo Christus crucifixus, Adae peccatum luit & expiavit ergo &c.

Resp. V. Probabiliùs paradysus non fuit

10 *Cap. I. Quest. I. quis & qualis fuerit locus seu domus.*
fuit tam spatiosus, ut 15. vel 20. leucas ex-
cesserit. Ita colligitur ex S. Aug. lib. 8. in
Gen. c. 10. *Prob.* quia paradysus terrestris,
ut nobis describitur à Moysè, erat amœnus
aliquis hortus, locatus in Regione Eden,
& in medio ejusdem fuit lignum vitæ, &
lignum scientiæ boni & mali, sed ex his
omnibus probabiliùs conijcitur, paradi-
sum, non fuisse locum aded spatiosum, ut
15. aut 20. leucas excesserit: ergo &c.

Dices: si Adamus non peccasset, omnes
ejus posterii paradysum terrestrum incolui-
sent, sed illi intra spatium 15. aut 20. leu-
carum contineri non potuissent: ergo &c.
R. transmissa maj. N. min. nam cum in eo
felici statu nullo frigore, nulloque solis
ardore agitati fuissent homines, & etiam
nec domibus, nec palatiis indigni fuissent, a-
dedque plurimi simul habitare potuissent:
dein non omnes homines nascituri, sem-
per in eo mansissent, sed fortè, qui essent
provectoris ætatis, & perfecti meriti, in
cælum fuissent translati, ut docet Ma-
gister Sent. nihilominus nil certi de hac re
determinari potest.

Resp. VI.

Resp. VI. Paradisus probabilius adhuc unacum sua amœnitate persistit. Ita Bellarm. tom. 4. lib. 1. de grat. primi hominis. c. 14. citans plures SS.PP. *Prob. 1.* quia constat de fide, paradisum aliquando fuisse, & non constat eum destructum esse: ergo credibilius est, eum adhuc persistere: *Prob. 2. membrum Antecedentis* ex illo Gen. 3. ubi dicitur Deus collocasse Cherubim ad custodiendam viam ligni vitæ: ergo signum est, noluisse Deum destruere paradisum, sed conservare illum; quia si post nonnullos annos illum destructurus fuisset, facilius illum statim destruxisset, vel saltem lignum vitæ eradicasset in pœnam primi peccati, quàm specialem custodiam adhibuisset. II. quia convenit divinæ bonitati, locum illum deliciosum relinquere, ut illi, qui de terra ablati, & nondum in cælum sunt assumpti, quales fuerunt Enoch & Elias, commorationis locum habeant & tranquillæ quietis: ergo &c.

Dices 1. paradisus est omnibus ignotus, & à nemine inventus: ergo signum est, quòd non amplius extet. 2. Si paradisus

disus fuit tempore diluvij, potuisset Nöe cum filijs, & animantibus illuc poni, quod tamen factum non est: ergo &c. *R. ad 1.* hoc non obstare, quia etiam de Moysse legitur Deut. 34. quod sepultus fuerit *in valle terra Moab contra Phogor, & non cognovit homo sepulchrum eius usque in presentem diem: Ad 2. dico*, potuisse quidem Deum hoc fecisse; sed quare non fecerit, videtur ratio esse, quia paradisus est locus ordinatus pro innocentibus, & in magna felicitate viventibus, quales non erant Nöe, & filij eius, utpote peccato, ærumnisque obnoxij.

Q U Æ S T I O II.

Qualis & quanta fuerit felicitas quoad corpus in statu Innocentia?

Adammum fuisse formatum in statura & pulchritudine corporis perfecta, satis colligitur ex Scriptura S. quæ sæpius perfectissima esse opera Dei testatur; unde & hominem, præstantissimum Dei creatoris opus, omnibus numeris absolutum in prima sua creatione conditum fuisse suadet: præterea fuit formatus in ea corporis conditione

ditione, qualem exigebat perfecta viri ætas quoad vires tam corporis, quàm mentis: fuit insuper maximâ corporis felicitate donatus, adeò, ut esset compendiũ quoddam totius pulchritudinis, ac perfectionis relucens in alijs corporeis creaturis, prout satis constat ex Authoritatibus passim obvis. Quæritur itaque hâc solùm, an Adamus in statu innocentie fuerit imortalis, & qualiter? Itẽ, an fuerit impassibilis, & qualiter?

Resp. I. Adamus in statu innocentie fuit aliquo modo quoad corpus immortalis. Ita communis. *Prob. I. ex Script. S. Gen. 2. in quocunque die comederis ex eo, morte morieris*, quæ verba non tantùm de morte animæ, sed etiam corporis intelligenda sunt, ut expressè loquitur Apostolus ad Rom. 5. *per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors*: Ergo &c. II. ex illo Sap. I. *Deus mortem non fecit, & c. 2. Deus creavit hominem inexterminabilem*, id est, immortalem, *invidiã autem diaboli mors introivit in orbem terrarum*: Ergo &c. III. Constat hæc veritas ex Concilijs, præsertim Milevitano

B

Il.c. 1. di-

24 *Cap. I. Quest. II. qualis & quanta fuerit felicitas*
II. c. I. dicente: *quicumque dixerit, Adam*
primum hominem mortalem factum, ita ut
sive peccaret, sive non peccaret, more-
retur in corpore, hoc est, de corpore exi-
ret, non peccati merito, sed necessitate natu-
ra, anathema sit: ergo &c. IV. Status inno-
centiæ erat quædã inchoatio futuri statûs
cœlestis: ergo cum ibi detur impotentia
moriendi, in statu innocentie saltem da-
batur potentia non moriendi. unde

Resp. II. Adamus in statu innocentie
non fuit immortalis, quia mori non pote-
rat, sed quia mori non debebat, licet abso-
lutè mori potuisset. Ita Scotus 2. dist. 19.
q. un. & alij communiter. *Prob. I. Ada-*
mus habuit corpus ex eadem materia, ex
qua sunt nostra, & ex eisdem qualitatibus
corpus ejus erat dispositum, nempe se-
condum speciem, & secundum earundem
qualitatum variam mixtionem pro diver-
sitate membrorum & humorum, sed nos
sumus mortales: ergo & Adamus ex natu-
râ suâ. II. corpus Adæ erat alterabile & pas-
sibile ex actione caloris naturalis in hu-
midum radicale, qua fit, ut utriusque vi-
res

res imminuantur: item, quantum est de se non videtur, quare non potuisset gladio interfici, aut aquis suffocari &c. ergo &c. *III.* Adamus in statu innocentiz indiguisset cibo & potu, ei que liberum erat ab eis abstinere: ergo per se loquendo, potuisset inedia mori; & consequenter licet Adamus mori non debebat, absolute tamen mori poterat.

Dices I. Mors est pœna peccati, sed in statu Innocentiæ non fuisset peccatum: ergo neque mors; & consequenter Adamus non tantum potuisset non mori, sed etiam non potuisset mori. II. Adam erat ad minus, sicut hodie sunt Enoch & Elias, sed isti pronunc non possunt mori: ergo &c.

R. ad 1. quòd utique mors sit modò pœna peccati; stante autem illo statu, si Deus non transtulisset homines in cælum post determinatum tempus, nec vellet eos à morte præservare, tunc mors non fuisset plus pœna in Adamo, quàm in brutis, sed fuisset conditio & imperfectio concomitans naturam ex mixtione compositam.

Ad 2. dico, si ita sit, tunc Adamum fuisse

verè mortale; tales enim sunt hodie Enoch & Elias; nam circumferunt eam carnem, quam hîc habuerunt, & iterum huc referent eandem, in qua etiam re ipsa sunt morituri, & quidem violentâ morte, ut colligitur ex Apocal.

Resp. III. Radix immortalitatis corporis Adæ fuit duplex, nempe fructus saluberrimus ligni vitæ, quo deficiens humidum radicale, & vigor naturæ Adæ restaurari potuisset, & exactâ custodia extrinseca tam Dei & Angelorum, quàm ipsiusmet Adami caventis sibi à noxiis. Ita Scotus 2. dist. 19. q. un. & alij communiter contra Thomistas adscribentes immortalitatem istam alicui qualitati impressæ.

Prob. I. universaliter, refutando istam qualitatem: quia illa qualitas, sive spiritualis esset, sive corporalis, non impedivisset, quò minùs Adamus potuisset gladio interfici, aut aquis suffocari; non enim fecisset corpus ejus impenetrabile, sicut est corpus gloriosum, neque adeò leve, ut aquis supernataret, neque adeò resistens, ut ab igne lædi non posset: ergo &c. II. quia si admit-

admitteretur talis qualitas resistens naturaliter omni extrinseco corruptenti, eadem ratione eadem qualitas resisteret, ne una pars corporis ab alia dissimili pateretur, seu ne calidum ageret in humidum: ergo per illam qualitatem etiam factus esset Adamus incorruptibilis ab intrinseco, ita ut non indigeret cibo & potu ad vitam conservandam, quæ videntur falsa, & contra scripturam. *Prob. II. specialiter quo ad 1. part* ex illo Gen. 3. ubi reddens Deus rationem, cur post peccatum Adam de paradiso expelleret, ait: *ne forte mittat manum suam, & sumat etiam de ligno vitæ, & comedat, & vivat in æternum*, quibus verbis palam indicatur, immortalitatem in eo statu in Adamo obventuram virtute ligni vitæ: ergo &c. *Prob. III. quo ad 2. part.* quia fructus ligni vitæ solum reparare poterat, & confortare Adamum intrinsecè, non autem illum extrinsecè tueri ab occisione, interfectione, aliisque causis mortis extrinsecis & violentis: ergo verisimile est, ab hoc modo corruptionis hominem fuisse servandum per specialem Dei manutenenti-

**18 Cap. I. Quest. II. qualis & quanto fuerit felicitas
am, & Angelorum custodiam, propriam-
que cautelam.**

Dices I. Deus non tribuit similes effectus permanentes per solam suam extrinsecam voluntatem: ergo concedenda est aliqua qualitas. II. corpus gloriosum fit immortale per qualitatem intrinsecam: ergo & corpus Adæ in statu innocentie. III. est par ratio de dono immortalitatis, & de dono, quo in eo statu sensualitas subiiciebatur rationi; sed hoc præstabatur per quandam qualitatem impressam: ergo & illud. IV. Fæminæ in illo statu parerent sine dolore, ratione alicujus qualitatis ad hoc bene disponentis earum corpora: ergo idem dicendum est in proposito. V. lignum vitæ non poterat efficere, quin homo tandem deficeret: ergo non lignum vitæ, sed aliqua qualitas talem defectum impediens admitti debet. *R. ad 1. N. A.* quia quidam effectus negativi regulariter à Deo non causantur per formam subiecto intrinsecam, sed per suam providentiam extrinsecam; sic enim præservat hominem v. g. ab hac vel illa occasione peccandi, & non per ali-

aliquid intrinsecum. *Ad 2. N. A.* ac etiam *G.* & paritatem; quia non erat talis immortalitas Adami in statu innocentia, ubi indigebat cibo & potu, qualis erit in statu beatitudinis post resurrectionem, ubi nulla talis erit indigentia, sed tunc alio modo magis intrinseco conservari perunt.

Ad 3. N. iterum paritatem; quia commode talis subjectio sensus ad rationem per qualitatem haberi poterat sensum reprimentem ac rationi subdentem; non sic immortalitas; siquidem corpus mixtum omnino incapax est talis qualitatis incorruptibilis & corruptionem prohibentis.

Ad 4. dico, etiam in illo effectu peculiarem Dei providentiam fuisse interventuram.

Ad 5. R. lignum vitæ saltem ad longissimū tempus servire potuisse, quousque nimirum Deus ante naturæ defectum tempestive hominē absque morte intermedia transfulisset ad statum æternæ beatitudinis.

Resp. IV. Adamus in statu innocentia fuit impassibilis, ratione cujus ejus corpus non percepisset aliquam afflictivam corporis qualitatem. Ita *S. Aug. lib. 14.*

20 *Cap. I. Quest. II. qualis & quanta fuerit felicitas*
de Civit. c. 26. & alii communiter, *Prob. I.*
quia post peccatum primum fuit Evæ in
pœnam inunctus dolor, *in dolore paries fili-*
os tuos, & Adamo fudor, in sudore vultus tui
vesceris pane tuo : ergo signum est in Ada-
mo in statu innocentiae non fuisse passibili-
tatem corporis afflictivam. *II.* quia talis im-
passibilitas decebat illum felicissimum
statum : ergo &c. *III.* quia talis passibili-
tas corporis afflictiva fuisset impedita,
partim per optimum corporis & aëris
temperamentum ac nutrimentum, partim
per providam hominis cautelam, partim
per Divinam aut Angelicam protectionem:
ergo &c. Unde non fuissent in statu in-
nocentiae morbi, dolores, fames, sitis &c.
nec Adamus fuisset habiturus somnum, qui
proveniret ex causis pœnalibus, sed tan-
tùm somnum proveniente ex causâ na-
turali, qui sopor dici potest, qui que pro-
babilius intellectûs operationes, ac men-
tis elevationem ad Deum non impediret;
maximè si cum multis admittatur, intelle-
ctum primorum Parentum ante pecca-
tum non dependisse à sensibus &c.

QUÆ.

QUÆSTIO. III.

*Qualis & quanta fuerit felicitas quo
ad animam in statu Innocentiæ?*

Ubi etiam de peccabilitate.

Adamum in maximâ non tantum corporis, verum etiam animæ felicitate fuisse conditum, plures innuunt S. Scripturæ textus, constatque ex pœnis per peccatum incurfis, siue bonis, quibus posteritas est privata ob primi hominis peccatum, per quod juxta Concilia totus homo secundum corpus & animam in deterius fuit mutatus. In præsentî modò sequentia examinabimus. *I.* An Adamus in statu innocentia fuerit præditus gratiâ sanctificante, & quando eam acceperit? *II.* An habuerit justitiam originalem, & in quo consistat? *III.* An habuerit etiam scientiam per accidens infusam rerum naturalium? *IV.* An fuerit etiam præditus virtutibus moralibus per accidens infusis? & *V.* An Adamus pro statu innocentia potuisset prius peccare venialiter, quàm mortaliter?

Resp. I. Adamus in statu innocentia

22 *Cap. I. Quæst. III. qualis & quantum fuerit felicitas*
fuit præditus gratiâ sanctificante, & consequenter virtutibus Theologicis; eam tamen non in creatione, sed postea acquisivit. Ita quoad 1. part. communis, 2da colligitur ex Scoto 2. dist. 29. tenetque eam S. Bonav. & alii contra Thomistas. *Prob. 1. pars ex Concilio Trid. sess. 5. in Decreto de peccato orig. dicente: si quis non confiteatur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem & iustitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse &c. anathema sit*, ubi illa verba, in qua (nempe sanctitate, seu gratia sanctificante) *constitutus fuerat*, clarè insinuant, Adamum habuisse prius gratiam sanctificantem: ergo &c. Dixi, *consequenter virtutibus Theologicis*; quia cum gratia sanctificante regulariter connectuntur habitus Theologici, ut constat in justificatione hominum ex Trid. Sess. 6. cap. 7. & aliâs decent hunc statum.

Prob. etiam 2. pars I. quia gratiam sanctificantem primum post creationem fuisse collatam, requirebat ordo sapientie, ut sicut esse gratuitum est alterius generis, quam

quàm esse naturale, sic in diversis temporibus homini conferretur : *ordo bonitatis* ; nam sic dabatur gratia homini , secundùm quod est utilior & fructuosior ; taliter enim Deo gratiofior existere poterat , cùm ex ipso ordine dandi cognosceret, donum illud esse maximè gratuitum : & *ordo justitiæ* ; nam Deus secundùm legem communem requirit aliquam dispositionem à parte nostra ad hoc, quòd infundat alicui gratiam , sive in eo , cui infundit, ut in adulto, sive in alio adjuvante, secundùm quod contingit in parvulo : ergo &c. II. magis convenit gratia cum gloriâ , quàm natura cum gratiâ : sed in homine gratia præcedit gloriâ : ergo etiam natura præcessit gratiam.

Dices I. Contra 2. part. Eccles. 7. dicitur, quòd Deus fecerit *hominem rectum*, per gratiam maximè & sanctitatem : item Trid. cit. docet, naturam humanam fuisse constitutam in sanctitate & justitia : ergo &c. II. Deus creavit hominem ad imaginem & similitudinem suam , sed imago secundùm S. Aug. est in naturalibus, similitudo in gratuitis : ergo homo conditus

fuit

24 *Cop. I. Quæst. III. qualis & quanta fuerit felicit.*

fuit in naturalibus & gratuitis. *III.* Deus ab initio creationis fecit hominem, quantum ad ætatem & cognitionem perfectum: ergo etiam quantum ad voluntatis rectitudinem, quæ consistit in dono gratiæ. *IV.*

Deus alias creaturas v. g. arbores, in statu perfecto produxit: ergo & hominem. *R.*

ad 1. N. C. quia hæ & similes Authoritates solum volunt, Adamo revera fuisse communicatam rectitudinem & sanctitatem; non autem in ipsa creatione, sed tempore subsequenti. *Ad 2. dico,* similitudinem at-

tendi in gratiis gratis datis: vel dic Deum fecisse hominem ad suam imaginem, non quod statim, dum dedit imaginem, simul etiam dederit similitudinem, sed quia, quando fecit ad imaginem, etiam habilem fecit ad similitudinem, quam postea etiam concessit. *Ad 3. N. parit.* quia perfectio

ætatis & cognitionis, non tantum elongatur à perfectione naturæ, sicut perfectio gratiæ; homo enim naturaliter potest pervenire ad perfectam ætatem, & potest proficere ad cognitionem; nunquam autem potest per se acquirere perfectionem

gra-

gratiæ, quæ necessariò infunditur à Deo. Ad 4. N. C. quia in alijs est tantum unica perfectio, scilicet naturalis; hominis autem secundum animam triplex, nempe naturalis, gratiæ, & gloriæ.

Resp. II. Adamus in statu innocentia habuit justitiam originalem, quæ fuit realiter distincta à gratia sanctificante. Primam partem tanquam dogma certum & catholicum docent omnes Theologi, & probant ex effectibus talis justitiæ: secundam docet Doctor subtilis l. c. contra Thomistas, & Prob. I. gratia sanctificans perficiebat Adamum in ordine ad finem supernaturalem; justitia originalis verò in ordine ad finem naturalem, ac naturalem integritatem & perfectionem hominis: ergo justitia originalis fuit realiter distincta à gratia sanctificante. II. Adamus per poenitentiam recuperavit gratiam, quam per peccatum amiserat, eaque per Sacramentum Baptismi, etiam baptizatis tribuitur: ergo si justitia originalis non esset à gratia sanctificante distincta, eadem Adamo per poenitentiam, & nobis per baptismum

26 *Cap. I. Quest. III. qualis & quanta fuerit felicit.*
mum esset restituta ; sed hoc dici nequit ;
ergo &c.

Dices I. effectus justitiæ originalis
erat, subiicere appetitum sensitivum ratio-
nali, sed hoc etiam facit gratia sanctificans ;
ergo &c. II. superfluum est , alia dona vel
habitus, præter gratiam sanctificantem,
multiplicare ; ergo &c. *R. ad 1. D. min.* hoc
facit gratia sanctificans cum eadem facili-
tate, qua justitia originalis N. cum aliqua
repygnantia ex parte utriusque appetitus
C. min. & N. C. adeoque justitia origina-
lis hoc præstabat absque ullâ reluctantia ;
non sic gratia sanctificans. *Ad 2. N. A.*
quia secundum dicta gratia sanctificans
perficiebat ad finem supernaturalem ; ju-
stitia originalis verò ad naturalem integri-
tatem & perfectionem hominis ; ergo non
est superfluum alia dona & habitus multi-
plicare.

Resp. III. Justitia originalis non fuit u-
nus & simplex habitus, sed multiplex Dei
donum, quo totus homo rectus & perfe-
ctus evaderet. Ita Scotus cit. *Prob. justiti-*
æ originalis significabat rectitudinem
quan-

quandam totius hominis, tam secundum animam, quam secundum corpus: ergo hæc iustitia erat universalis, & plures includens effectus: sed iustitia universalis, & tot habens effectus, ac facultates non tantum specie, sed etiam genere differentes perficiens, non poterat esse una simplex qualitas: ergo &c. Porro effectus iustitiæ originalis sunt potissimum sequentes. *I.* illuminabat intellectum, ne in suis actionibus erraret. *II.* continebat voluntatem, ne actus inordinatos eliceret. *III.* arcebat à phantasia omnia, quæ illam turbare & contaminare poterant. *IV.* cohibebat appetitum sensitivum, ne commoveretur ante iudicium rationis ad aliquid appetendum vel fugiendum, etiam præsentè objecto. *V.* in causa erat, ut corpus præservaretur à mortiferis, & ne molesta ac noxia illi possent accidere. *VI.* Erat in causa, quòd Deus decreverit, expleto quodam tempore animas hominum cum corporibus in empyreum cælum elevare &c. quibus superaddebatur singularis Dei providentia & assistentia erga homines, impediens,

28 *Cap. I. Quest. III. qualis & quanta fuerit felicit.*
diens, ne quid illorum felicitatem perturbaret.

Resp. IV. Adamus in statu innocentie fuit donatus amplâ scientiâ per accidens infusâ rerum naturalium. Ita Magister Sent. 2. dist. 23. & alii passim. *Prob. I. ex illo Eccli. 17. disciplinâ intellectus replevit illos. Creavit illis scientiam spiritus, sensu implevit cor illorum, & mala & bona ostendit illis; posuit oculum suum super corda illorum, ostendere illis magnalia operum suorum, ut nomen sanctificationis colaudent &c.* quæ verba etsi agant etiam de Eva, huic tamen non necessariò videtur tanta sapientia aut scientia adscribenda, quanta Adæ, in quo specialiter militat ratio Rectoris & Capitis omnium: ergo &c. *II. ex Gen. c. 2. quod vocavit Adam anima viventis, ipsum est nomen ejus: ergo signum est, quòd Adamus jam habuerit scientiam animalium, ut congruenter ad naturam unius cujusque eisdem nomina imponeret.* *III. Deus in mundi exordio solus & immediatè hominem produxit: ergo conveniens erat, ut illum perfectissimum crearet, hoc est*

est, ut non solum daret illi, quæ à causa producente naturali proveniunt, cujusmodi sunt sensus, potentia, & perfectiones corporis, verum etiam alia dona naturalia, quæ decursu temporis potuisset homo studio, & diligentia enancisci.

Dices I. Adamus non agnoscebat naturam serpentis, qui eum decepit; nam credidit eum esse loquacem: ergo &c. II. Oculi Protoparentum post esum fructus vetiti primum sunt aperti; ergo prius erant ignari; nam ignorantia cæcitas mentis vocitatur. *R. ad 1.* N. A. quia Adamus non existimavit, serpentes esse loquaces, sed credidit sub serpentina specie aliquem Angelum delitescere, qui vera sibi loqueretur, promittendo sibi scientiam, non naturalem, sed supernaturalem, & quasi divinam: dein non Adamus, sed Eva à serpente fuit decepta. *Ad 2. dico*, apertos fuisse oculos eorum, non per alicujus novæ scientiæ infusionem, aut acquisitionem, sed per prioris usum & experientiam; cognoverant enim se nudatos, & expoliatos omnibus dotibus & ornamentis innocentia.

C

Resp. V.

Resp. V. Adamus in statu innocentie fuit etiam dotatus virtutibus moralibus per accidens infusis. Ita Doctores communiter. *Prob. I. ex illo Eccli. 17. Deus creavit de terra hominem &c. & secundum se vestivit illum virtute,* quod uti de alijs animi dotibus, sic quoque de virtutibus moralibus non incongruenter videtur accipi: ergo &c. II. ex illo Eccles. 7. *fecit Deus hominem rectum:* ergo si Deus fecit totum hominem rectum, fecit etiam rectum quoad voluntatem infundendo virtutes morales. III. fuit conveniens, ut homini infunderetur scientia rerum naturalium: ergo etiam fuit conveniens, ut ei infunderentur virtutes morales; quia sicut scientia perficit intellectum, ita hæc virtutes voluntatem.

Resp. VI. Adamus pro statu innocentie potuisset prius peccare venialiter, quam mortaliter. Ita Scotus 2. dist. 21. q. 1. & Scotista contra Thomistas & RR. *Prob. I. dabatur in Adamo pro statu innocentie integra libertas cum indifferentia ad utramque partem: ergo etiam dabatur potestas*
ad

ad benè vel malè agendum respectu cujusvis actûs virtutis & vitij, sive gravis sive levis; aliàs si non daretur pro tunc talis in homine potestas, non esset meritum in vitando peccato veniali, quod videtur absurdum. II. dona fidei, spei, & charitatis, ac virtutes morales non sunt incompatibiles cum peccato veniali, ut patet in sanctissimis Viris; insuper perfecta subjectio potentiarum inferiorum ad rationem ad summum infert, hominem tunc non potuisse labi in peccata venialia per surreptionem orientem ex parte sensitiva, non tamen infert labi non potuisse in alia peccata venialia ex objecto, ex levitate materix &c. Ergo non videtur, quare Adamus pro statu innocentia non potuisset priùs peccare venialiter, quàm mortaliter. Unde non desunt, qui docent, primos parentes etiàm de factò priùs peccasse venialiter, quàm mortaliter.

Dices I. ex hoc sequeretur, quòd etiàm posset stare peccatum veniale cum statu beatitudinis; quia posset stare cum actu præstantissimæ charitatis, qualis est in Beatis;

32 *Cap. I Quest. III. qualis & quanta fuerit felicitatis; sed hoc dici nequit : ergo &c. II. Felicitati statûs innocentix repugnabat quæcunque pœna, aut infirmitas corporalis : ergo & quæcunque culpa, etiam levissima. III. omni peccato debetur pœna, & omnis pœna est contraria illi statui : ergo &c. IV. Si Adamus venialiter peccasset, potuisset dolere, sed dolor & tristitia non erat in illo statu: ergo &c. V. Adamus in statu innocentix erat in excellentiori gradu sanctitatis, habebat perfectiores virtutes, plenamque cognitionem & deliberationem : ergo non poterat eligere malum in materia veniali. VI. Omne peccatum est quædam inordinatio repugnans summæ rectitudini hominis innocentis : ergo &c.*

R. ad 1. N. Seq. quia Beatus habet aliquid, quo moraliter determinetur ad non peccandum venialiter, nimirum ipsam visionem, & amorem beatificum : similia autem non essent in statu innocentix. Ad 2. D. A. repugnabat quæcunque pœna, nisi quam liberè quis sibi procuraret C. quam voluntariè sibi procuraret N. A. & C. unde

de pro illo statu posset homo pati saltem leves pœnas, quas ipsemet pro voluntate sua experiri & pati vellet. *Ad 3. dico*, non quamcunque pœnam esse contrariam illi statui; adeoque tali peccato posset & potuisset correspondere pœna animi, nempe displicentia de ejus admissione: imò potuisset etiam tale peccatum expungi per actû charitatis, vel intensioris obsequij Divini. *Ad 4. N. min.* quia talis dolor non invertisset illum statum, & felicitatem ejus, licet aliquantulum minuisset. *Ad 5. N. C.* quia ex hac & similibus rationibus solùm habetur, Adamum non tam facilè lapsum fuisse, sicut modò viatores: dein potuit his non obstantibus labi in materia mortali, ergo & veniali. *Ad 6. R.* tale peccatum non corrupisse rectitudinem hominis innocentis.

QUÆSTIO IV.

Qualiter & quinam fuissent nati in statu Innocentia?

ETiam si Adam non peccasset, nihilominus genus humanum in plura individua

34 *Cap. I. Quæst. IV. qualiter & quinam fuissent*

dua multiplicandū fuisse, omnes Theologi admittunt, & sufficienter ostenditur ex divina benedictione: *crecite & multiplicamini* Gen. 1. quia illa benedictio data est hominibus, non occasione peccati, sed propter bonum talis naturæ: probabilius autem fuisset genus humanum in statu innocentiae propagandum per veram copulam conjugalem, seu generationem carnalem; nam virtus generativa est perfectio naturæ, non frustra concessa, nec propter peccatum, sed ad multiplicationem naturæ, & impletionem supernæ civitatis Jerusalem. Porro omnes proles in eo statu fuissent natæ cum solita parvitate corporis, aliquali tamen usu potentiae progressivæ, & aliquali usu rationis: primum enim exegisset angustia uteris materni, nec aliud constat Authoritate; secundum exinde patet, quia aliàs homo in statu innocentiae fuisset inferior animantibus cæteris, quæ etiam nunc in lucem edita mox progrediuntur, & vocem generi suo propriam emittunt; tertium postulasset perfectior in illo statu per-

perfectissimo complexio. His proin suppositis, sequentia sunt hinc solvenda. I. An perseverante statu innocentia posteri Adami fuissent nati in gratia sanctificante, in eaque confirmati? II. An in tali gratia fuissent confirmati ab initio suae nativitatis? III. An tunc soli electi fuissent nati, ac iidem numero, qui de facto sunt praedestinati?

Resp. I. Si perseverasset Adamus in statu innocentia posteri ejus fuissent nati in gratia sanctificante, in eaque confirmati. Ita Doctores communiter. *Prob. 1. pars I. ex Concilio Arausicano c. 5. & Trid. Sess. 5. de peccato Originali, ubi determinatum est, Adamum peccando sanctitatem & justitiam perdidisse, non sibi tantum, sed & posteris: ergo si posteris perdidit sanctitatem, scilicet gratiam sanctificantem, habebat hanc perfectionem illis comunicandam. II. quia Adamus transgrediendo mandatum Dei, non tantum fuit causa, ut posteris sine peccato privati sint justitia originali, sed & transfudit in ip-*

36 *Cap. I. Quæst. IV qualiter & quinam fuissent*
fos peccatum : ergo si adimplevisset præ-
ceptum , justitiam originalem transfudif-
set, quæ opponitur privationi , & gratiam
communicasset , quæ opponitur potissi-
mùm peccato. *Prob. etiam 2. pars.* quia
plures etiam post lapsum Deus confirma-
vit in gratia , ut constat de Apostolis , & alijs
eximijs Sanctis : ergo multò magis confir-
masset Adæ posteros , si justitiam servâs-
sent.

Resp. II. Adæ posteri non fuissent
confirmati in gratia ab initio suæ nativita-
tis , sed post superatam primam tentatio-
nem. Ita Scotus 2. dist. 20. q. 1. *Prob. 1.*
pars. quia filij non deberent nasci melioris
conditionis , quàm Adam , nisi quatenus
Adam hoc ipsis mereretur , sic ut nunc na-
scuntur pejoris conditionis , quia ipse pec-
cato suo meritus est , ut sic nascerentur ;
sed Adam non meritus fuisset illis hoc be-
neficium , etiamsi ipse non peccasset ;
quia non constat ullâ ratione aut Autho-
ritate , quòd habuerit meritum respectu
doni confirmationis conferendi suis po-
steris : ergo &c. *Prob. 2. pars. I.* quia primi
paren-

parentes, si primò tentati non peccassent, fuissent confirmati in gratia: ergo videtur idem dicendum de posteris. II. Aliàs posterius absque ullo demerito proprio, aut alieno, essent peioris conditionis quantum ad hoc, quàm Adam; sed hoc absque fundamento non est asserendum: ergo &c.

Dices I. contra 1. part. meritum bonum longè efficacius est malo ac peccato, sed peccatum Adæ fuit causa, ut filij ejus peccatores nascerentur: ergo bonum ipsius meritum esset causa, ut nascerentur justi, & in gratiâ confirmati. II. Adæ posterius ante superatam primam tentationem habuissent idem donum supernaturale ad repugnandum peccato, quod eis fuisset concessum post devictam tentationem: ergo etiam antea fuissent in gratiâ confirmati. *R. ad 1. N. C.* quia sicut malum Adæ non fuit causa, cur ejus posterius essent confirmati in malo, sed solùm, cur nascerentur mali; ita bonum ipsius meritum non deberet esse causa, cur nascerentur confirmati in bono, sed solùm cur nascerentur boni. *Ad 2. N. A.* quia illud do-

num confirmationis non fuisset Divinum beneficiū quodcunque, quo caveri posset peccatum, sed fuisset illud auxilium, quod ex naturā suā vim infallibilem haberet, voluntatem moraliter removendi à peccato, quamvis physicè, propter innatam suam libertatem, peccare potuisset; hoc autem donum ipsi Adamo non fuit concessum ab initio suæ formationis; consequenter nec concedendum foret ejus posteris.

Resp. III. In statu innocentiae soli electi fuissent nati; & quidem iidem numero, qui defacto sunt prædestinati. Ita Scotus 2. dist. 20. q. 2. & alij contra Arriagam & Suarez quoad primam, & contra D. Thomam quo ad secundam partem. *Prob. quo ad primam* I. status innocentiae includit immortalitatem, & perfectam subjectionem appetitūs inferioris ad superiorem, aliāque dona tam naturalia, quam supernaturalia; sed similia dona reprobis non conveniunt; quia non est ratio, cur Deus reprobis talia dona conferret: ergo nullus reprobus, sed soli electi tunc fuissent nati. II. In statu innocentiae repro-
bi

bi non fuissent nati, ut gratia Dei, hujusque liberalis donatio in hominibus magis manifestaretur; quia esset liberalior donatio, si omnes nascerentur electi: neque ut magis ostenderetur humani arbitrij libertas, & ab auxilijs gratiæ dependentia; quia potuissent etiam tunc peccare: neque ut justitia Dei distributiva & vindicativa declararetur; quia satis justitia Dei indicaretur in hoc, quòd Deus suum præceptum prævaricantibus minitaretur mortem corporis & animæ: ergo &c. *Prob. etiam quo ad 2. part. I.* quia electio ad gloriam est prior prævisione peccati: ergo solùm illi, qui nunc sunt electi, fuissent electi in illo statu, & sic producti. *II.* quia si alij electi tunc nascerentur, deberent esse electi cum his, & si essent electi cum his, deberent aliquando nasci: ergo soli illi, qui nunc sunt electi, nati fuissent.

Dices contra 2. part. I. nunc plures salvantur de uno sexu, quàm de altero, in statu innocentie autem probabiliter fuissent tot viri, quot mulieres: ergo in statu inno-

innocentiæ non fuissent nati, qui nunc sunt prædestinati. II. multi nunc electi nascuntur ex reprobis, & multi etiam sunt electi ex occasione peccatorum quorundam hominum, qui sunt reprobi: ergo non fuissent nati illi electi, vel cum illis aliqui reprobi nati fuissent. *R. ad 1.* antecedens incertum esse: dein potuissent aliqui, qui nunc sunt viri, tunc fuisse feminæ, aut e contra; ista enim sexuum differentia subsequitur electionem ad gloriam, estque omnino accidentalis. *Ad 2.* N. C. quia tales electi nati fuissent, Deo sic disponente, ex alijs electis, non reprobis; nam causa identitatis numeralis effectûs non est identitas agentis, & causæ secundæ efficientis, sed identitas materiæ & formæ simul, quæ sunt causæ intrinsecæ compositi: similiter alij electi fuissent, non occasione peccatorum, sed alio modo, quo Deus usus fuisset ad illorum salutem.

CAPUT II.

DE STATU NATURÆ
LAPSÆ.

Homo, cum in honore esset, gloriâ namque & honore à Deo coronatus, & constitutus super opera manuum suarum, non intellexit Ps. 48. sed mutavit istam gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fœnum Ps. 105. dum scilicet de fructu verito comedit, & Dei mandatum violavit. De hoc in præsentî statu luctuoso & funesto, non uni, sed cunctis hominibus calamitoso & exitioso differemus, & pauca quædam edicemus.

QUÆSTIO I.

Qualis fuerit occasio Et causa peccati primorum Parentum?

PER occasionem peccati primorum Parentum, nihil aliud intelligimus, quàm præceptum Divinum; per causam peccati verò intelligimus suggestionem, seu tentationem, de quibus sequentia indagantur. I. quale Deus imposuerit præceptum primis Parentibus, & quantum obligaverit?

II. An

II. An præceptum eis impositum solum prohibuerit esum de fructu arboris, vel an etiam visum & tactum ejus? III. An transgressio talis præcepti ex levitate materiæ potuisset esse peccatum veniale? IV. An præceptum hoc fuerit tantum personale respectu Adami, vel etiam impositum Evæ, ac eorum posteris? V. Quo instrumento dæmon usus fuerit ad tentandum? *Et* VI. An dæmon ad tentandum se corpori serpentis infuderit?

Resp. I. Deus imposuit primo homini præceptum *de non comedendo fructum arboris scientiæ boni & mali*, obligatorium sub mortali. Ita communis SS. PP. & TT. *Prob. 1. pars ex verbis illis Gen. 2. tulit ergo Dominus Deus hominem, & posuit eam in paradiso voluptatis, ut operaretur, & custodiret illum, præcepitque ei dicens: ex omni ligno paradisi comede: de ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas: ergo &c.* Rationes autem, cur Deus legem istam statuerit, possunt variæ assignari. I. Ut ostenderet, se habere supremam potestatem, ac dominium non tantum Protoparentum, sed

Sed totius generis humani sibi totaliter subiecti, esseque omnigenâ potestate, maximè legislativâ præditum. II. Ut Protoparentes cognoscerent, non ex naturali conditione, sed singulari Dei beneficio paradisi incolatû felicissimû, aliâque beneficia corporalia & spiritualia ab aliqua causa superiori, scilicet Deo, sibi esse elargita. III. Ut Deus Protoparentum obedientiam probaret, atque deinde præmiaret confirmatione gratiæ sanctificantis & justitiæ originalis &c. *Prob. etiam 2. pars de obligatione sub mortali* I. ex illis verbis comminatorijs Gen. 2. *in quocunque enim die comederis ex eo, morte morieris, & quidem mortem animæ statim incurrendo, mortem verò corporis suo tempore subeundo*: ergo signum manifestum est, hoc præceptum obligasse sub mortali. II. Quia si consideremus materiam, prout substabat Divino præcepto & voluntati, cujus ratione abstinentia illa imposita fuit, veluti sub ratione specialis tributi in signum subjectionis & obedientiæ, materia hæc fuit gravissima, ac sufficientissima ad obligationem præcepti sub mortali: ergo &c. Resp. II.

Resp. II. Hoc præceptum propriè solum esum de fructu arboris scientiæ boni & mali prohibebat, non item visum & tactum. Ita cõmunis. *Prob. ex verbis S. Scripturæ, de ligno scientiæ boni & mali nec comedas*, ubi solum fit mentio de comestione, non autè de visu & tactu: ergo solum comestionem, non item visum & tactum propriè prohibebat. An autè masticatio cibi sine traiectione, & intentione deglutiendi, ex vi verbi, *ne comedas*, fuerit prohibita, dubitari potest: probabiliùs, tamen videtur, fuisse talem actionem peccaminosam, suppositâ tali prohibitione; nam licèt sola masticatio cibi non fuerit comestio, nec semper sit ad illam necessaria, nihilominus quando fit, est quædam inchoatio manducationis, & ideo aliquale saltem fuisset peccatum, non tamen consummatum & perfectum.

Dices: Eva respondens serpenti dixit: *præcepit nobis Deus, ne comederemus, & ne tangeremus illud* Gen. 3. ergo non sola comestio, sed etiam tactus fuit prohibitus. R. N. C. nam verbum illud, *ne tangeremus*, per exaggerationem additum est, vel ab
Ada-

Adamo, quando præceptum Dei Evæ declaravit, ut eam cautiorem ad servandum Dei præceptum redderet, vel potius additum est ab ipsamet Eva, ad rigorem præcepti exaggerandū: igitur tactus vel aspectus cibi prohibiti de se non erat peccatum mortale, imò si bona fiebat intentione, nullum erat peccatum, quia hoc non fuit prohibitum, nec per se malum, sed indifferens.

Resp. III. Transgressio huius præcepti ex levitate materiæ non poterat esse peccatum veniale, sed semper mortale, dummodo actus prohibitus esset completus sub ratione comestionis. Ita Herincx Disp. 6. q. 12. n. 95. Sanchez & alij. *Prob. Lex Gen. 3.* ubi dicitur: *Talis de fructu illius & comedit, deditque viro suo, qui comedit*, ex quibus colligitur, comestionem Adæ in materia satis parva fuisse, & quamcunque comestionem ad gravem transgressionem suffecisse: ergo &c. II. Ratio præcipua, quare prohibitio illa fuerit facta, erat, ut Adamus esset obediens Deo, & cognosceret propriam subjectionem, & Deum ut supremum

46 Cap. II. Quæst. I. qualis fuerit occasio & causa
mum Legislatorem, sed hæc ratio in qua-
cunque materiâ, quantumcunque parvâ,
integra inveniebatur, & ideo comestio sub
illo respectu gravem semper injuriam con-
tra Divinam obedientiam, eiusque reco-
gnitionem continebat: ergo &c.

Resp. IV. Præceptum illud non erat
impositum soli Adæ, sed etiam Evæ, imò
tanquam perpetuum omnibus posteris in
statu innocentia, si perseverasset, nasci-
turis. Ita Herincx cit. & alij communi-
ter. *Prob. 1. pars* ex confessione ipsiusmet
Evæ, quæ Gen. 3. ad serpentem dicebat:
*de fructu verò ligni, quod est in medio para-
disi, præcepit nobis Deus, ne comederemus:*
ergo illud præceptum non tantum Adæ,
sed etiam Evæ erat impositum: an autem
utrique immediatè, vel Evæ mediatè solum
fuerit injunctum, duplex est aliàs Autho-
rum sententia. *Prob. etiam 2. pars I.* ex illo
Gen. 2. ubi Deus simul dixit Adæ: *ex om-
ni ligno paradisi comede; de ligno autem scien-
tia boni & mali ne comedas;* sed priora ver-
ba indicabant perpetuitatem, adeò, ut po-
steri Adæ possent, vel, ut alij volunt, de-
berent,

berent, illo uti: ergo & posteriora, adeò, ut omnes Adæ posteros concernerent; nam eodem modo & tenore erant pronuntiata. II. Protestatio Divinæ subjectionis & obedientiæ, cujus intuitu præceptum erat injunctum, erat perpetua, & non minùs filijs conveniebat, quam Parentibus: ergo & ipsum præceptum erat perpetuum, & omnes etiam posteros, in statu innocentiae nascituros, obligabat.

Dices: Gen. 2. Solius Adæ, cui datum fuit præceptum, mentionem fecit Moyses: ergo comprehendebat solum Adamum, R. N. C. nam quòd solius Adæ ibidem mentio sit facta, ratio est, quia hoc præceptum soli Adamo principaliter datum fuerat, utpote dum ex ejus transgressione præcepti pendebat jactura acceptæ felicitatis tam pro ipso Adamo, quam pro eius posteris.

Resp. V. Dæmon ad tentandum usus est tanquam instrumento vero, & reali serpente. Ita TT. communiter contra Originè & Cajetanum. *Prob. I.* ex historia Genesis, quæ serpentis meminit, eum-

48 Cap. II. *Quæst. I. qualis fuerit occasio & causa*

que censet inter animantia terræ, cunctis
callidiorē, postea maledictum de gressu
super pectus, comestione terræ, & inimi-
citiis adversus hominē; atqui non est ra-
tio, nec authoritas, cur ista non intelligen-
tur in sensu vero, & proprio: ergo &c. II.
Serpens ille comparatur ad cætera animan-
tia, quibus dicitur callidior: ergo indica-
tur, sermonem esse de serpente sensibili;
non enim congrua fieret comparatio inter
dæmonem ⁱⁿvisibilem, & bruta animalia vi-
sibilia. Congruentiam autem, cur dæ-
mon ad tentandum usus sit instrumento
serpentis, assignat Doctor Seraphicus 2. dist.
20. A. I. q. 2. dicens: *quia enim tentatio fie-
bat & suggestionis ingressus, qua intrat ad cor
ad modum serpentis, & ibi virus peccati dif-
fundit, ex quo homo habet spiritualiter mori;
ideo, ut exterior effigies operi responderet inte-
riori, congruum fuit hominem à diabolo ten-
tari in effigie serpentis, cuius est serpere, &
venenum diffundere, & diffundendo hominem
interimere.*

Dices I. In S. Scriptura diabolus ipse sine
corpore assumpto draco & serpens appel-
latur

latur Apocal. 12. Isa. 27. ergo etiam serpens tentans fuit diabolus sine corpore serpentis assumpto. II. Serpens visibilis nō est callidior cunctis animantibus terræ : ergo de dæmone id intelligendum est. R. ad 1. N. C. nam licet in alijs Scripturæ locis diabolus vocetur draco & serpens, etiam independenter à corpore assumpto, non tamē sequitur, debere etiam Gen. 3. hoc modo accipi; nam ex narratione historica oppositum hīc colligitur. Ad 2. N. A. nam etiamsi comparatio illa convenire possit ipsi dæmoni non solum comparatione brutorum animalium, sed etiam respectu hominum, nihilominus respectu animantium brutorum eadem comparatio per proprietatem sumpta vera est de ipso animali ac serpente; nam propter calliditatem illius animalis dixit Christus Math. 10. *estote prudentes sicut serpentes.*

Resp. VI. Diabolus ad tentandum corpori serpentis se infudit, & ad decipiendam Evam, os & linguam serpentis in ordine ad edendas voces quasi humanas movit. Ita Theologi communiter. Prob. 1. Ex S. Aug.

qui lib. 11. de Gen. ad litt. c. 27. ait: *diabolus in serpente ipse locutus est, utens eò velut organò, movènsque ejus naturam eò modo, quo verè ille movere illa potuit ad exprimendos verborum sonos, & signa corporalia, per quæ mulier suadentis intelligeret voluntatem: ergo &c.* II. Diabolus taliter se infundendo poterat aptiùs suos actus, sollicitationem, motus blanditiarum &c. totàmque tentationem perficere: ergo &c. Quòd autem dæmon Protoparentes tentaverit, duobus maximè fuit ductus motivis, *superbiâ* scilicet, ut regnaret super omnem creaturam, & primos Parentes sub suam redigeret potestatem, & *invidiâ*, quâ varia beneficia Adæ à Deo concessa invidabat eidem. Et quidem tentavit primò mulierem, ut eâ expugnatâ faciliùs impugnaret & expugnaret Adamum.

Dices: si Eva, viso serpente, eum loquentem audivisset, valde horruisset, & turbata aliò fugisset: ergo &c. R. N. A. nam, ut plures censent, Eva non horruit, nec fugit aliò, quia tunc omnia animalia erant homini subiecta, nîlque mali poterant

*Protoparentū peccatū & in quo peccatū orig. Sc. 51
rant illi inferre : & S. Damasc. lib. 2. c. 10.
ait: serpens familiaris homini erat , ut qui
pra ceteris animantibus ad eum accederet ,
blandisque motibus cum eo veluti colloque-
retur : ex quo factum est , ut omnis mali
author diabolus operā ipsius uteretur.*

QUÆSTIO. II.

*Quale fuerit primum Protoparentum
peccatum, & in quo peccatum originale
consistat?*

QUòd Eva suggestioni serpentis con-
senserit , & non tantum ipsa ,
sed & Adamus legem Divinam eden-
do de fructu vetito prævaricatus fuerit ,
satis patet ex illis Scripturæ verbis Gen. 3.
*vidit igitur mulier , quòd bonum esset
lignum ad vescendum , & pulchrum oculis ,
aspectuque delectabile , & tulit de fructu il-
lius , & comedit , deditque viro suo , qui come-
dit. Quòd insuper Adamus non tantum
sibi , sed & posteris exinde nocuerit , seu
quòd detur peccatum originale , plura in-
nuunt S. Scripturæ loca , v. g. quando di-
citur : per unum hominem peccatum in hanc
mundum intravit , & per peccatum mors , &*

ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt, ad Rom. 5. unde illæ lacrymæ: in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea, Pf. 50. Quæritur itaque solum, quodnam fuerit primum & radicale Protoparentum peccatum, & in quo peccatum originale consistat? prout ipse titulus quæstionis præfert.

Resp. I. Primum & radicale peccatum mortale Evæ fuit inordinatus sui ipsius amor, ex quo germinavit superbia, sive inordinatus appetitus Divinæ excellentiæ, saltem quoad quandam similitudinem. Ita colligitur ex Scoto 2. dist. 24. q. 2. n. 2. tenentque Scotistæ passim. Prob. I. Ex S. Aug. qui lib. II. de Gen. ad litt. c. 30. ait: neque enim verbis serpentis crederet mulier, nisi jam inesset menti amor ille propria potestatis, idem docet alibi; ergo &c. II. Quia primum & radicale peccatum Evæ non fuit superbia, seu præsumptio: ergo dicendum, quod fuerit inordinatus sui ipsius amor. P. A. quia superbia seu præsumptio est amor concupiscentiæ, quem præcedit inor-

Protoparentū peccatū, & in quo peccatū orig. Sc. 53

inordinata complacentia in suis perfectio-
nibus; ideo enim quis alijs præesse deside-
rat, quia se digniorem & præcellentem exi-
stimat: ergo &c. III. Illud est censendum
primum Evæ peccatum, quod est propin-
quius naturæ, & quod in ea quasi radicem
habet; sed nil est propinquius, quàm se a-
mare: ergo &c.

Dices: Eccli. 10. dicitur: *initium su-
perbia hominis, apostatare à Deo, quoniam ab
eo, qui fecit illum, recessit cor ejus: & rursus:
initium omnis peccati est superbia: ergo su-
perbia & non inordinatus sui ipsius amor,
est initium & primum Evæ peccatum. R.
N. C. quia quando superbia dicitur initi-
um omnis peccati, hoc est intelligendum
genericè & interpretativè, ac de superbia
radicali; non verò specificè & explicitè, ac
de superbia formali. Vel potest superbia
primum peccatum omnium cæterorum
dici, primitate cognitionis, non verò pri-
mitate originis & in se; sic enim origina-
tur in inordinato amore sui ipsius.*

Resp. II. Primum & radicale pecca-
tum mortale Adami fuit inordinatus amor

54 *Cap. II. Quæst. II. quale fuerit primum*
amicitiæ uxoris Evæ. Ita Scotus l. c.
contra Thomist. passim & multos RR.
Prob. I. Ex S. Script. Gen. 3. ubi primò Adæ
exprobratur, quia audisti vocem uxoris tuæ:
ergo signum est, quòd p̄timum Adæ pec-
catum fuerit amor uxoris Evæ. II. Ex S.
Aug. lib. 14. de Civit. c. 11. dicente: *cre-*
dendum est, illum virum sua femina &c.
non tanquam verum loquenti credidisse sedu-
ctum, sed sociali necessitudine paruisse: er-
go &c. III. Quia potuit Adam inordina-
to amore suam uxorem prosequi, prius-
quam se, & quantum colligi potest ex Scri-
ptura, de facto prius inordinatè amavit u-
xorem, quàm se ipsum; nam juxta Scri-
pturam Adamus Divinum mandatum non
fuit transgressus, antequam Eva ipsum ad
esum fructûs vetiti alliceret, nec verisimi-
le est, quòd aliàs tantum nefas admitte-
ret: ergo dicendum est, quòd primum ip-
sius peccatum fuerit inordinatus amor
uxoris.

Dices: S. Aug. alijs in locis sæpius affir-
mat, Adamum superbiendo peccasse, ap-
petendo videlicet æqualitatem Dei; sic in
Ps. 68.

Protoparenti peccati, & in quo peccatum &c. 51

Pf. 68. ait , *primos Parentes rapere voluisse Divinitatem, & perdidisse felicitatem*: ergo secundum hunc S. Patrem , licet Adam peccaret inordinato amore uxoris , tamen hic non fuit primum ejus peccatum , sed superbia. R. N. C. nam ex allato S. Aug. textu solum colligitur, quod Adamus commiserit peccatum superbiæ , quamvis illud peccatum non fuerit primum , sed amor inordinatus , quo admissio superbiæ potuit, appetendo similitudinem Dei , ad quam appetendã vix antea persuaderi potuisset.

Resp. III. Peccatum originale consistit in duplici privatione , nempe justitiæ originalis , & gratiæ sanctificantis debitiæ , prout tamen hæ privationes connotant peccatum actuale Adami, ex quo oriuntur. Ita Scotus 2. dist. 32. q. un. & alij communius , licet in modo explicandi non omnes conveniant. *Prob. I. Ex Concil. Trid. Sess. 5. in Decreto de peccato originali dicente, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem, & justitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse*: ex quibus verbis colligitur, quod Adamus utrumque donum à Deo pro

se & suis posteris acceptum, sibi & nobis perdiderit, atque ita utriusque privatio ad nos transiverit, & in nobis constituat originale peccatum: ergo &c. II. Quia peccatum originale consistit in eo, per quod illud ita perseverat in posteris, ut horum quilibet nascatur filius iræ, quemadmodum loquitur Apostolus ad Ephes. c. 2, sed hoc fit per privationem gratiæ sanctificantis, & justitiæ originalis ob necessariam aliquam in eo statu cum gratia connexionem; ergo &c. Quia verò omne peccatum debet esse aliquo modo voluntarium, & originale nequeat esse voluntarium voluntate parvulorum, voluntariū dici debet per ordinem ad voluntatem Adæ, in qua omnes voluntates posterorum tanquam in primo Capite nedum physico, sed etiam morali fuerunt inclusæ; adeoque privationes præfate connotare debent actuale Adæ peccatum, verè voluntarium.

Prob. III. Refutando breviter alias sententias: quia originale peccatum non consistit in aliqua substantia; aliàs enim in resurrectione non resurgeremus in eadem spe-

Protoparentum peccatum, & in quo peccatū Sc. 57
specie naturâ, in qua nati sumus, nec Christus assumpsisset eandem specie naturam nobiscū: nec consistit *in concupiscentia*; nam concupiscentia est effectus & pœna peccati originalis: *nec in aliqua morbida qualitate* ad animam, ex carne infectâ, transfusâ; quia Author talis qualitatis esset Deus, qui tamen nequit esse Author peccati: *nec in aliquo reatu*, sicut peccatum habituale personale; quia non est eadem ratio de peccato habituali, & originali; nam si peccatum habituale consisteret in privatione gratiæ, nullum peccatum distingueretur ab alio specie, quæ ratio non urget de peccato originali: *nec in peccato Adæ in nobis moraliter manente*; nam peccatum Adæ est causa peccati originalis in nobis; *nec demum in privatione solius gratiæ sanctificantis, vel solius justitiæ originalis*; nam Adam peccando non minùs se privavit & posteros gratiâ, quàm justitiâ originali, hancque non minùs servare tenebatur, quàm illam, præsertim quia in statu innocentie aliquam necessariam habebant connexionem; ergo manet, quòd consistat in dupli-

ci privatione, nempe justitiæ originalis, & gratiæ sanctificantis.

Dices I. Homo in puris naturalibus haberet hujusmodi carentiam, & tamen originale peccatum non haberet; ergo peccatum originale in tali privatione non consistit. II. Talis privatio intenditur, imò infligitur à Deo, qui non intendit peccatum, nec est Author peccati: ergo &c. III. Privatio justitiæ originalis manet in baptizatis; quia per baptismum non recipimus justitiam originalem: ergo in ista privatione non consistit peccatum originale, vel illud manebit post baptismum, contra Trid: IV. Carentia justitiæ originalis non fuit in Adam formaliter culpa, sed tantum pœna: ergo & in nobis. V. Ab unius hominis inobedientia denominamur peccatores; nam, ut ait Apostolus, *per inobedientiam unius hominis, peccatores constituti sunt multi* ad Rom 5, sed ista inobedientia est ipsum Adæ peccatû: ergo à peccato Adæ denominamur peccatores; & consequenter peccatum originale est ipsum Adæ peccatum denominans nos formaliter peccatores.

Protoparentū peccatū, & in quo peccatū orig. Sc. 59
tores. VI. Illud est peccatum originale
per quod mors intravit in hunc mundum;
sed per peccatum Adæ mors in hunc mun-
dum intravit; ergo &c.

R. *ad 1. N. C.* quia homo in puris na-
turalibus constitutus haberet meram ne-
gationem horum donorum, quatenus non
essent sibi debitæ; cum non essent accep-
tæ, nec in se, nec in alio; & sic etsi habe-
ret carentiam eorum, non tamen haberet
privationem, consequenter nec peccatum
originale: contrarium autem contingit in
nobis, qui utrumque donum in Adam ac-
cepimus, & amisimus. *Ad 2. D. A.* ta-
lis privatio infligitur à Deo, si consideretur
physicè, seu quatenus Deus posteris
Adæ illa dona non confert C. si spectetur
moraliter, seu quatenus est à voluntate
creata demeritoriè N. *Ad 3. D.* iterum
A. privatio justitiæ originalis debitæ inesse
manet in baptizatis N. simpliciter. Trans.
illa autè est peccatum originale, non verò
hæc, nempe rectitudinis actualis. *Ad 4.*
D. pariter A. non fuit in Adam formaliter
culpa actualis C, habitualis ex actuali re-
licta

licita N. adeoque talis carentia potest etiam dici pœna culpæ actualis, & quatenus passivè in voluntate recipitur; non tamen est pœna culpæ habitualis, & quatenus à voluntate vel peccato actuali activè procedit; sic enim dicenda est culpa habitualis, vel originalis. *Ad 5.* D. maj. denominamur peccatores causaliter C. formaliter N. maj. & sub data distinctione consequentiam. *Ad 6.* D. etiam maj. est peccatū originale, id est, omnium aliorum peccatorum fons & origo, per quod mors intravit C. illud est originale peccatum, quod est cuilibet homini proprium descendenti ab Adamo N. maj. & sub data distinctione consequentiam.

QUÆSTIO III.

Quomodo peccatum originale in posteros transfundatur?

SEquentia sunt hîc examinanda: I. An peccatum originale transfundatur ab Adamo, vel Eva, vel utroque? II. An, si Adamus admisisset aliud peccatum mortale, quàm illam inobedientiam, perdidisset

disset statum innocentiae? III. quomodo vel per quid fiat transfusio originalis peccati in posteros? & IV. Demum, an, si filij aliqui fuissent geniti ab Adamo innocente, & postea primùm peccante, peccatum originale contraxissent?

Resp. I. Peccatum originale transfunditur in posteros ab Adamo, non Eva; adeoque si sola Eva peccasset esu fructus vetiti, solum sibi amisisset statum innocentiae; contrarium autem dicendum, si solus Adamus peccasset esu fructus vetiti. Ita cum D. Thoma alij communiter contra paucos. *Prob. I. Ex S. Scriptura, quae solius peccati Adæ meminit, v. g. ad Rom 5. per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors &c. Per inobedientiam unius hominis &c.* scilicet Adami, uti indicat contextus, & se ipsum explicat Apostolus 1. ad Corinth. 15. *sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur*: ergo &c. II. Ex Concil. Trid. quod similiter solius Adæ mentionem facit, dum sess. 5. can: 2. anathematizans illum, qui *Adæ pravaricationem*

sibi soli, & non ejus propagini, asserit nocuisse: eodem modo loquuntur SS. PP: ergo &c. III. Quia licet Eva peccaverit ante Adamum, tamen de Eva non dicitur, quod per illam peccatum intraverit, quod in ea omnes peccaverint, & moriantur, nec fuit propriè loquendo Caput morale totius generis humani: ergo signum est, quod peccatum originale, non ab Eva derivetur in posteros, sed ab Adamo: & quidem etsi solus peccasset; quia omnes homines ex Divino pacto suas voluntates in Caput Adamum transfuderant.

Dices Eccli. 25. dicitur: *à muliere initium factum est peccati, & per illam omnes morimur*: ergo peccatum originale transfunditur in posteros ab Eva, vel saltem non à solo Adamo, sed utroque simul. R. N. C. nam etsi non in illa, tamen per illam, uti per diabolum, omnes morimur; quia prius peccando fuit Adæ occasio, & irritamentum peccati; idque allegatur l. c. ad ostendendum, quàm sit viro prudenti cavendum à mulieribus.

Resp. II, Si Adamus admisisset aliud

pecc-

peccatum mortale, quàm illam inobedientiam (prout absolute potuisset) non perdidisset posteris (licet sibi); statum innocentiae. Ita Herincx hinc Disp. 6. q. 3. n. 25. & alij communiter. - *Prob. I.* quia Adamus in ordine de non comedendo fructu vetito solum erat constitutus nostrum Caput morale ex illo Gen. 2. *in quocunque enim die comederis ex eo morte morieris* : ergo alio peccato non perdidisset nobis statum innocentiae. *II.* Tam grave posterorum onus non debet asseri sine urgentissimo fundamento ; sed tale non habetur ; cum nec ex ratione , nec auctoritate id constet : ergo &c. Dixi, *licet sibi* ; quia gratia sanctificans , & iustitia originalis constituebant ibidem veram sanctitatem & vitam spirituales , reddebantque potissimum hominem rectum , sed vera sanctitas , vita spiritualis , ac rectitudo amittitur per quodvis peccatum grave : ergo per quodvis peccatum grave amisisset sibi Adamus gratiam sanctificantem & iustitiam originalem , atque statum innocentiae : an autem re-

E 2

cupere

cuperabiliter vel irrecuperabiliter, dubium est.

Resp. III. Transfusio originalis peccati fit per feminalem propagationem, viâ communi generationis, ita quòd ordinariè quælibet anima ipso instanti conceptionis, seu quo unitur corpori in utero materno, contrahat peccatum originale. Ita Scotus 2. dist. 32. q. un. n. 12. S. Thomas, & alij communiter. *Prob. I.* Ex Concil. Trid. quod sess. 6. cap. 3. sic ait: *sicut reuera homines, nisi ex semine Ada propagati nascerentur, non nascerentur injusti, cum ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant: ergo &c.* II. Ex S. Ambr. qui in Isa. scribit dicens: *servatum est igitur, ut ex viro & muliere, id est, per illam corporum commixtionem nemo videatur esse expers delicti: idem habet S. Aug. ergo &c.* III. Ex institutione Baptismi parvulorum, quos idcirco esse baptizandos, Catholica semper tenuit Ecclesia, ut in eis regeneratione munderetur, quod generatione contraxerunt: ergo &c. IV. Quia ideo Adæ posterii peccatum origina-

le contrahunt, quia in eo peccaverunt, tanquam in totius humanitatis Capite; sed non alia ratione censentur in Adam peccasse, quam quia naturali viâ generationis communis ab eo propagantur: ergo peccatum originale transfunditur per ipsam naturalem generationem: unde ab originali rectè eximitur Christus; quia nimirum per propagationem feminalem viri & feminae non fuit generatus: similiter si quis miraculosè crearetur, vel formaretur aut ex costa, aut ex alia parte corporis unius ex Adami posteris, peccatum originale non contraheret. Dixi superiùs, *ordinariè quaelibet anima*, ad excipiendam B. V. Mariam, quæ non tantùm fuit sine labe concepta, sed juxta Doctorem subtilem 3. dist. 3. q. 1. etiam à debito peccati originalis libera.

Dices I. Plures SS. PP. docent, peccatum originale transfundi ad Adæ posteros ratione concupiscentiæ & libidinis Parentum in ipso usu conjugij, non secus, ac subinde podagra, aliâque Parentum vitium affectuum, tum corporum, transfundun-

66 *Cap. II. Quest. IV. qualis sit pars parvulorum*
duntur in liberos: ergo &c. II, Si peccatum originale transfunditur in posteros viâ communi generationis, malum erit conjugium; quia esset causa peccati alieni; sed hoc dici nequit: ergo &c. R. ad 1. N. A. & dico, SS. PP. solum velle, quod commixtio carnalis (quæ sine motu concupiscentiæ non fit) sit conditio sine qua parvuli non contraherent peccatum originale; quia scilicet alioquin non descenderent ab Adamo naturali viâ generationis. *Ad 2. N. maj.* rationem additam D. esset causa peccati alieni per accidens C. per se N. nam accidit naturæ, quæ per conjugium propagatur, quod in Adamo sit corrupta, cujus corruptionis causa est Adami prævaricatio, non autem viri & femine conjunctio: & ex alia parte est posteris longe exoptabilior, concipitur peccato originali, quam omnino non esse.

Resp. IV. Si filij aliqui fuissent geniti ab Adamo innocente, & postea primum peccante, originale peccatum non contraxissent. Ita Hermannus hic Disp. 6. q. 13. n. 27. & alij communiter. *Prob. I. Ex S.*

Aug.

Aug. qui in Ps. 84. ait: *ea peccata parentum non pertinent ad filios, que faciunt parentes jam natis filijs: ergo &c.* II. Quia tales filij, quando fuissent concepti, accepissent justitiam originalem; sed hæc semel accepta non annihilatur, nisi ex propriâ culpâ; nam videretur incongruum, quòd justitiam sibi infusam quis perdat absque culpâ propriâ: ergo &c. An autem idem esset sentiendum de filijs horum filiorum, duplex est Authorum sententia, alijs negantibus, & dicentibus, quòd lex fuerit lata in ordine ad omnes posteros Adami, quomodocunque se habeant parentes intermedij; alijs autem affirmantibus; quia tales filij non amplius fuissent virtualiter contenti in lumbis Adæ tempore peccati, cum Parentes jam tunc fuissent extra Adamum.

QUÆSTIO IV.

Qualis sit pœna parvulorum decedentium cum solo peccato originali?

PROPTER prævaricationem Adæ, Deus justissimus Vindex multiplices homi-

68 *Cap. II. Quæst. IV. qualis sit pena parvulorum*
ni inflixit pœnas, ex quibus resultat totius naturæ corruptio : specialiter autem punivit Evam, ejusque fœminas pœsteras, ærumnarum multiplicatione in multitudine conceptuum, dolore in partu, & subjectione ad viri potestatem : similiter punivit Adamum, ejusque posteritatem virilem, maledictione terræ in ipsius laboribus, spinarum & tribulorum germinatione in ea, & victûs parcitate, labore atque sudore : non quòd omnes homines multum laborarent ad obtinendum panem & vestitum, sed quòd illi, qui ad hoc laborarent, laborarent sic in pœnam : sicut non omnes mulieres parituræ sunt cum dolore, sed quòd dolorem paterentur illæ, quæ paterentur, in pœnam peccati &c. demum punivit Deus etiam serpentem, ut ostenderet, quantû hoc scelus hominis detestetur ; punivit autem specialiter in hoc, quòd deinceps supra pectus graderetur, ut quod illi antea erat conditio naturæ, fuerit illi postmodum punitio, propterea quòd diabolus eo usus fuerat ad instigandam Evam, ut peccaret &c. His autem

&c

& alijs pluribus pœnis prætermiſſis, in præſenti ſolùm examinatur, quas pœnas poſt mortem ſuſtinere debeant decedentes cum ſolo peccato originali.

Reſp. I. Parvuli decedentes cum ſolo peccato originali non patientur pœnam ſenſûs, ſeu tormentorum ignis. Ita Scotus 2. Diſt. 33. q. un. S. Bonav. & alijs paucis exceptis. *Prob. I. ex Script: S. Apocal. 18. quantum glorificavit ſe, & in deliciis fuit, tantũ date illi tormentum & luctum; ſodales non fuerunt in ullis deliciis: ergo &c.*

II. Ex c. Majores. de Baptiſmo, & ejus effectu. Ibi: *pœna originalis peccati, eſt carentia viſionis Dei; actualis verò pœna peccati, eſt (ſubintellige inſuper) gehenna perpetua cruciatus: ergo &c.*

III. quia ſi in humanis daretur alicui dignitas pro tota poſteritate, is peccato ſuo mereretur quidem illã privari, & per confequens in eo etiam poſteri, ſolus tamen Pater propter crimen illud judicaretur dignus ſupplicij & tormentis; ergo idem dicendum de Adamo, quòd ipſe ſolus fuiſſet torquendus & cruciandus ab igne, niſi ei facta fuiſſet

remissio .IV. Pœna sensûs non convenit, nisi illi, qui propter delictum est reprehensione dignus; quia pœna sensûs est quædam exprobratio & vituperatio: sed tales decedentes cum solo originali non sunt reprehensione digni: ergo &c. *P. min.* quia non fuit in potestate taliû impedire peccatum Adami, aut ne ipsi includerentur in ejusdem voluntate seu pacto, aut ne ab eodem descenderent: ergo nec sunt digni reprehensione; nam, ut ait S. Aug. lib. de duabus animabus. c. 11. *qui non fecit, quod non poterat, non est reprehensione ullâ dignus.*

Dices I. Omnes judicandi stabunt vel à dextris Judicis, adeoque salvandi, vel à sinistris, adeoque in ignem æternum mittendi, ut colligitur Math. 25. sed tales decedentes cum solo originali non stabunt à dextris: ergo &c. II. Tales non habebunt vestem nuptialem: ergo mittentur in tenebras exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium Matth. 22. III. S. Aug. serm. 14. de verbis Apostoli c. 3. expressè docet, parvulos sine baptismo decedentes,

in ignem æternum ituros : ergo &c. IV.

Qui migrat è vivis cum originali peccato, graviores subire debet pœnam, quàm qui in statu naturæ puræ creatus in eodem obiret; sed hic incurreret pœnam damni: ergo ille aliam insuper debet sustinere, nempe tormentum ignis. V. Veniale peccatum est levius originali, & tamen punitur in alterâ vitâ pœnâ sensûs: ergo multò magis originale. VI. Parvuli in hac vitâ ob peccatum originale puniuntur pœnâ sensûs, v. g. frigore, fame &c. ergo & in alterâ.

R. ad 1. & 2. in his & similibus locis solum esse sermonem de adultis judicandis ex operibus, de quibus Christus dixit, *esuriivi, & non dedistis mihi manducare*; deinde parvuli decedentes cum originali licet sine dijudicandi secundùm ea, quæ circa illos ab alijs sunt facta vel omissa; iudicio tamen discussivo propriè non subiciantur, sed potius approbativo; siquidem tunc ab omnibus approbabitur, tam Angelis, quàm beatis hominibus, sententiâ Christi, *qui non credit, iam iudicatus est*, Joa. 3. *Ad 2. dico*, S. Aug. nomine ignis significare quam

72 *Cap. II. Quest. IV. qualis sit pena parvulorum*
 quamlibet pœnam, adeoque intelligebat
 tantùm pœnam damni, loquens contra
 eos, qui putabant, tales parvulos nullâ
 pœnâ puniri. *Ad 4. N. min.* nam qui
 in statu naturæ puræ obiret, etsi careret
 visione & fruitione Dei, tamen hoc non
 foret ipsi in pœnâ, sicut esset in pœnam re-
 spectu illius, qui peccato originali infectus
 esset, uti inferiùs dicitur. *Ad 5. D. A.*
 veniale est levius originali, in quantum
 originale privat amicitiam Dei, & pœnam
 damni inducit, non autem veniale C. in
 quantum participant de voluntario N. A.
 & C. adeoque veniale est expressè volun-
 tarium, & sensibus obnoxium, quod
 non contingit in originali. *Ad 6. D.*
 etiam A. puniuntur per accidens C. per se
 N. A. & C. nam similia consequuntur ca-
 rentiam originalis justitiæ.

Resp. II. Parvuli decedentes cum solo
 peccato originali patientur pœnam dam-
 ni, quæ consistit in exclusione hominis à
 beatiudine cœlesti, sive visione & fruitio-
 ne Dei. Ita communis. *Prob. I. Ex S. Script.*
Joa. 3. nisi quis renatus fuerit ex aqua &

spi.

Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei: ergo &c. II. ex Concil. Trid. sess. 5. in Decreto de peccato orig. anathematizante eos, qui afferunt, parvulos, nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam eternam consequendam: ergo &c. III. ex S. Fulgentio lib. de fide ad Petrum. e. 2. dicente: parvuli, quibus nulla possunt vel bona vel mala inesse propria merita voluntatis, insolubili nexu aternâ damnatione tenentur: ergo &c. IV. Quia tales parvuli carent gratiâ habituali; sed qui carent gratiâ habituali carent dignitate, sine qua nulli Deus visionem beatificam communicat: ergo &c.

*Resp. III. Parvuli decedentes cum solo peccato originali ob pœnam damni non habebunt ullam tristitiam. Ita Scotus cit. S. Thomas, & plerique RR. contra Bellarminum & alios. Prob. I. Ex S. Greg. Nis. orat. 1. de infant. dicente: *immatura mors infantium, neque in doloribus, ac maestitia esse eum, qui sic vivere desijt, intelligendum esse nobis suggerit: ergo &c. II. quia tristitia est de his, quæ nobis invitis accidunt,**

dunt, ita, ut velimus oppositum eorum; sed tales parvuli non sunt inviti, ut velint oppositū dispositionis Divinæ; alias enim dicerentur murmurare contra Deum, quod non est dicendum: ergo &c. III. Poena decedentium cum solo originali peccato videtur adæquatè compleri in carentiâ æternæ gloriæ: ergo non videtur superaddenda poena tristitiæ, quæ se habet instar increpationis & flagelli, quo illi tantum digni sunt, qui propriâ voluntate peccârunt. IV. Talibus parvulis non infligitur poena exterior seu dolor externus: ergo nec videtur infligenda poena interior, seu tristitia, utpote longè gravior.

Dices: ex apprehensione privationis æternæ felicitatis naturaliter se patitur aliqua tristitia; sed tales parvuli cognoscunt talem privationem, saltem post diem judicij: ergo &c. R. D. maj: ex apprehensione tali aliunde non impeditâ C. impeditâ N. maj: & sub data dist. C. adeoque ex providentiâ Divinâ non ita apprehendent carentiam summi boni, sed erunt contenti cum statu suo à Deo sibi disposi-

to : neque hoc est dicendum miraculum , sed potius debitum illi statui. Vel dic, tales parvulos non tristari , quia simul vident , se evasisse tormenta inferni, quorum periculo expositi fuissent , si ad ætatem venissent.

Petes : quis sit futurus status talium parvulorum post diem judicij? R. esse diversas Doctorum opiniones : aliqui verosimilius putant , eos in locis quibusdam subterraneis mansuros , cum nec S. Script. nec SS. PP. ullius alterius mentionem faciant : alij de horum parvulorum statu benignius discurrunt , & putant , illos accepturos sententiam Judicis, sed benignam, & tum in corpore , tum in animâ bonis naturalibus cumulandos , ac inhabitaturos locum lucidum , amœnum , & pro tanto numero amplissimum : alij aliter sentiunt. Verùm hæc omnia sunt valde incerta : adeoque cum omnes parvulos non baptizatos maneat pœna damni , & sententia adscribens eis etiam pœnam ignis, respectivè quidem levem , verè tamen
græ

76 Cap. II. Quæst. IV. qualis sit pena parvulorum &c.
gravem, non sit improbabilis, omni di-
ligentiâ baptismus est parvulis procuran-
dus, ne ex dilatione summum eis dam-
num obveniat, ut bene monet noster P.
Herincx.

PARERGA

Ex quatuor Libris Sententiarum.

1. **E**xistere Deum non solum de fide con-
stat, sed etiam à posteriori demon-
stratur. *1. 1. 1. 1. 1. 1.*
2. Non item à priori.
3. In Divinis necessaria est distinctio Scoti
media, seu ex naturâ rei formalis.
4. Per absolutam Dei potentiam potest vi-
deri Essentia Divina sine Personis & At-
tributis.
5. *Mysterium SS. Trinitatis, siue seclusâ,*
siue suppositâ revelatione, naturali ra-
tione evidenter cognosci non potest.
6. In Divinis non tantum admitti debent
tres subsistentiæ relativæ, sed præter has
convenit etiâ Natura Divina substan-
tia absoluta.

7. Re-

7. *Relationes originis in suo conceptu formalis nullam involvunt perfectionem simpliciter simplicem & infinitam.*
8. *Si Spiritus S. per impossibile non procederet à Filio, adhuc realiter distinguerebatur ab Eo.*
9. *Dantur de facto Angeli specificè differentes.*
10. *Non tamen repugnat, plures creati Angelos solo numero differentes.*
11. *Imo de facto plures tales creati sunt.*
12. *Intellectus Angelicus ex suis naturæ virtutibus potest evidenter cognoscere secreta cordium.*
13. *De facto tamen evidenter non cognoscit.*
14. *Angeli non indigent speciebus ad cognitiones rerum intuitivas.*
15. *Bene ad cognitiones abstractivas, seu rerum non sufficienter presentium.*
16. *Angeli mali non torquentur ab igne infernali actione reali seu materiali.*
17. *Sed torquet eos ignis, agendo in ipsos intentionaliter.*
18. *Deus dat cuilibet homini gratiam sufficientem.*

19. *Gratia habitualis & charitas sunt realiter idem numero & specie habitus.*
20. *Deus non reddit meritis nostris de condigno premium ex sola motivo fidelitatis aut gratitudinis.*
21. *Sed ex verâ justitiâ.*
22. *Beatitudo nostra cœlestis objectiva consistit in solo Deoposito.*
23. *Beatitudo formalis consistit in operatione intellectûs, seu visione, & operatione voluntatis, seu fruitione Dei.*
24. *Principalius tamen in operatione voluntatis, seu fruitione Dei, quàm in visione beatificâ.*
25. *Actus externus addit actui interno distinctionem bonitatem & malitiam.*
26. *Datur actus indifferens non tantum in specie.*
27. *Sed etiam in individuo.*
28. *Licitum est, se conformare conscientia verè probabili in concursu probabilioris, quando agitur de honestate actûs.*
29. *Non item, quando agitur de valore actûs.*
30. *Nullum peccatum in ratione offensæ includit malitiam simpliciter, intrinsecè & formaliter infinitam.*

31. Veniale mortali conjunctum in inferno non punitur pœnâ aternâ.
32. Actus merè interni non cadunt directè sub legem humanam.
33. Etiam si Adam non peccâisset, nihilominus Verbum Divinum humanam carnem assumpsisset.
34. Merita Christi non fuerunt simpliciter, intrinsecè, & formaliter infiniti valoris.
35. Sed tantùm extrinsecè, & secundùm quid.
36. De potentiâ Dei absoluta potuisset pura creatura rationalis pro nostris peccatis satisfacere de condigno, & ad aequalitatem.
37. Fides Divina stare potest cum evidentia in Attestante.
38. De fide est, modernum Pontificem esse verum successorem Petri, & Vicarium Christi.
39. Viator, cui Deus absolutè revelavit suam damnationem, nec tenetur, nec potest sperare beatitudinem.
40. Licet convenientissimum videatur creatura rationali, amare Deum super omnia intensivè.

41. *Hujus tamen nulla est obligatio.*
42. *Actus charitatis via & patria probabilis inter se specie differunt.*
43. *Non datur duorum dominium ejusdem rei in solidum.*
44. *Ufus simplex facti rerum unico actu consumptibilem separabilis est à Dominio illarum.*
45. *Sacramenta novae Legis causant gratiam sanctificantem solum moraliter.*
46. *Aqua in Sacramento Eucharistiae tantum mediata in sanguinem convertitur.*
47. *Sacramentum poenitentiae nequit esse validum & informe.*
48. *Circumstantiae etiã notabiliter aggravantes per se non sunt necessario consistenda.*
49. *Matrimonium contractum inter inhabiles sub conditione si Papa dispensaverit, habita dispensatione non statim fit validum, sed requiritur novus consensus.*
50. *Matrimonium infidelium non solum legitimum, sed etiam consummatum dissolvi potest, si alter conjugum convertatur ad fidem, & alter nolit et cohabitare sine injuria Creatoris.*

Ad Majorem Dei Gloriam.

bill

len

on

on

on

on

on

on

on

on

on

on

on

